

okoli obleke, ki zadej na kočiji stoji, kedar se vozijo na sprehod, za take bedarije bi naj plačevali prav veliko dačo. Za lenuha, ki stoji pred vratimi marsiktere palače, zaviti v veliki kožuh, z veliko palico v rokah, na kateri se nahaja prav debel srebrni bat, za takega lenuha bi se naj plačevala dača, tudi za fotografije bi se naj vpeljal prav velik štempel itd. itd.

Semenko. Prav imate, na bogatine naj pride k slednjemu tudi red, da bodo plačevali več dače.

Iglič. Zakaj pa na bogatine še le k slednjemu? Zdi se mi, da se tukaj boče ravnali tako, kakor bi ravnali tisti, ki bi na cesti najprej napal in obropal berače in bi mirno pustil se mimo peljati bogate kočije, rekši: Samo počakajte, če ne bom pri beračih zadosti dobil, bom tudi Vas napal.

Semenko. Saj to ni odvisno samo od finančnega ministra, saj imamo tudi svoje zastopnike tamo.

Ljubomir. Prav lepo zastopajo ti gospodje tamo ubogo ljudstvo, če odobrijo take dače! Sicer niso vsi glasovali za to krvavo dačo, in med onimi, ki niso za njo glasovali, so tudi bili naši slovenski poslanci, ali kaj to pomaga, če večina poslancev ministrom v vsem samo prikimajo. Zato pa bi naši poslanci že pred dvema letoma morali storiti to, kar so storili pretekli teden; morali bi namreč reči: Veste kaj, ministrom samo prikimovati nečemo več, za naše ljudstvo tukaj tudi nič koristnega ne dosegnemo, tedaj z Bogom! in vse naše ljudstvo bi bilo z njimi zadovoljno, in bi jim bilo vikalo „Živeli!“ — Edino upanje še zdaj stavim na gospodsko zbornico!

Črtič. O moj Bog! Tamo sedijo gospodje, ki še mnogo manj znajo, kako se ubogemu ljudstvu po deželah godi, kakor poslanci od ljudstva voljeni.

Iglič. Da če bi jaz bil tamo sedel, ko se je govorilo o tej dači, jaz bi jim bil nekaj drugega povedal.

Semenko. Kaj pa bi bili tedaj vi povedali, povejte zdaj, morebiti poslanci to izvedo, kar tukaj poveste.

Iglič. Jaz bi rekel: Gospoda, kaj mislite da je ljudstvo osel? — pa če res to mislite, morate tudi vedeti, kaj osel stori, če se mu pretežko breme naloži.

Črtič. To tako vemo, on se vleže in ne vstane prej, dokler se mu pretežko breme ne odzeme, naj ga kdo tepe kakor koli boče.

Iglič. In tako, bi jaz rekel, bo k slednjemu storilo tudi ljudstvo. Bременa nalagati res moremo kolikor bočemo, ali pa ljudstvo more vsa ta bременa nositi, to je drugo vprašanje, in če bode enkrat vse gospodarstvo in vsa obrtnija po samih dačah na tleh ležala, te pa le gledajte, kako boste vaš državni voz dalje spravili, kterega ste že tako v strašno blato zavozili. To je moje mnenje. Dalje hočemo o tem govoriti, če bo gospodska zbornica res to kašo zabelila, ktero so poslanci skubali. Z Bogom!

Dopisi.

Iz Maribora. Tukajšno mestno šolsko svetovalstvo je imelo pred kratkim sejo, pri kateri se je med drugimi tudi naročilo šolskemu ogledu profesorju Essl-u, da naj poroča pri prihodnji seji, ali je potrebno, da se premeni začetek šolskega leta? Učitelju g. Miklošiču pa se je naročilo, naj poroča prihodnjič, ali so še zanaprej potrebne šolske skušnje? Pri tej seji se je tudi sklenolo, naj se na pravi zapisnik, v kterega se naj zapisujejo vsi oni učitelji, ki so bili zastran kakega pregreška odpuščeni; k slednjemu so se še sprejeli ti-le predlogi, ktere je stavil šolski ogleda prof. Essl: Da se učenci ljudskih šol prihodnjič naj ne vdeležujejo več skupno procesij na dan sv. Marka, križev teden in na telovo; dalje da v delavnih dnevih v tednu naj neha šolska maša, in da se za spoved učencev mora od cerkve odločiti taki čas, v kterem ni šole. Čuda da niso sklenoli, da prihodnjič noben učenec ljudske šole ne sme več k maši.

Naša čitalnica je 3. t. m. spet napravila prav lepo besedo. Igrala se je vesela igra „Gospod Čapek“, ali „saj me nihče ne pozna“ prav izvrstno, in s tem so čitalničarji spet pokazali, da zamorejo gledališne igre prav lahko na oder spraviti in jih dobro izpeljati. Gledališne igre, posebno šaljive, naše ljudstvo zlo rado gleda in posluša, zatorej je tudi čitalnica vsikdar najbolj obiskana, če se igra gledališna igra, in to se je pokazalo tudi zadnjič. Upamo, da bodo naši udje spet nas v kratkem s kako tako igro razveselili!

Tudi gg. pevce moram danas omeniti, ker pevali so takrat res neke prav težke pesmi prav dobro. Le pogum in več vaj, bo že šlo.

Iz Ormuža. Čujte, čujte! kaj se pri veliki Nedelji godi. Živi tamkej mož, rojen Slovenec, kteri vendar do zdaj za svoj narod za Slovence, za hasek posameznih srenj malo, ja celo nič, ampak nasprotno je delal. Ta mož je oskrbnik č. nemškega reda pri Veliki Nedelji, M..... Dokaz za moje trdenje je: Prvič, pri sejah okrajnega zastopa (Bezirksvertretung) kterega se predsednik zmirom poslužuje nemškega zgovora, in je nevoljen, če kdo slovenski govori, ali slovenski razjasnuje. Drugič, ker je tudi v šolskem okrajnem zboru, tirja da naj bode učni jezik bolj nemški zmešan z slovenskim pri slovenskih otrokih. Tretjič, je pri Veliki Nedelji pokazal, kaj mu je za blagor ali hasek srenj mar. Namreč slišali smo, da je nekdo — predstojniki srenjski ali šolski zborovavci (Schulconcurrenz) — v imenu farmanov kupil od njega, ali bolj rečeno, po njem od č. nemškega reda hram zlo drago. Ta hram in neki travnik je on kupil ravno za ta denar, kterega je zdaj dobil samo za hram itd., travnik pak mu je ostal. Može, kteri bi morali za faro skrbeti, pak so molčali. Če je to res, kaj moramo tedaj soditi o M. in pa o takih predstojnikih. Kako bi morali priporočiti takega moža in poprek take može! Zato Slovenci pri volitvah se ne dajte motiti od g. M., volite si može, kteri bodo za Vaš blagor, za Vaš hasek skrbeli, za predstojnike. Volite može v okrajni zastop, kteri Vam bodo ceste nadeljevati pustili, kjer je potrebno, kteri Vam ne bodo več srenjskih davkov (Gemeinde- und Bezirks-Umlagen) nalagali, kak je potrebno.

Slovenci ormuškega okraja, posebno Veliko-Nedeljčani, čas je od spanja vstati in premisliti, kdo je Vaš prijatelj. Vam gospodom pa, kteri ljudstvo pönemčiti in tako pod ptuji jarem spraviti čete, svetujemo, da od takega ravnanja nehate, dokler je še čas. Kumčan.

Politični ogled.

Njih Velič. cesar je vse ministre odpustil in grof Potocki-ju naročil, naj sestavi novo ministerstvo.

Naj vekši hrup na političnem svetu je napravil izstop Poljakov, Slovencev, Istrijancev itd. iz državne zbornice. Vsi časniki govorijo zdaj ob tem, in vsak ve nekaj drugega povedati, kaj bi bilo zdaj naj boljše začeti, da bi se spet rešila avstrijska državna ladja, ki je po tem izstopu prišla zlo v nevarnost. — Njih veličanstvo cesar je taki pozval grofa Beusta in ministerskega predsednika Hasnerja k sebi v Pešt, kder se je z njima posetoval več uri. Pri tem posvetovanju je pre tudi bil Andraš. Kar se je prav za prav sklenolo se se celo ne vé, bo se vendar kmalo pokazalo. V nemškem taboru je zdaj strašna zmešnjava, Minister Hasner še se hoče pre po sili zdržati in hoče dobiti od cesarja dovoljenje, da bi razpustil gališki in kranjski deželni zbor, pravi se vendar, da cesar tega ne dovoli. Nemški časniki pišejo celo različno v vezdajnem položaju. Stara „Presse“ pravi naj se razpustijo deželni zbori in državni zbor in se naj sestavijo novi. „Wanderer“ že vidi federalizem, „Morgenpost“ imenuje dozdajne nemške ministre „Benedek-e ustave“ in celo „N. F. Presse“ je nehala braniti državni zbor in ministre. Poleg vsega tega nemški državni zbor še zmirom skupej sedi in prav marljivo — kakor prej nikdar — kuje razne celo važne postavbe, pa le naj kuje vprašanje še mislim vendar bode, ali bodo drugi narodi te postavbe prijeli, ktere zanje kuje samo nemški državni zbor.

Vzrok izstopa Poljakov iz državnega zbora je dal predlog g. Schindlerja, da se naj o poljski resoluciji prestopi na dnevni red, kteri je bil z večino prijet. Ko se je namreč to zgodilo, so Poljaki taki v klubu sklenoli, da izstopijo iz državnega zbora. Pismo v kterem so Poljaki izrekli, da položijo svoje poslanstvo, je izročil predsedniku Groholski. Sklepu Poljakov so se pridružili tudi Slovenci (Klun ne), Bukovinec Petrino, poslanci Trsta, Gorice in Istrije: Columbani, Vidulich, Payer, Hermet in Conti. — Rusin Gušalevic je ostal. — Slovenci so vložili to le pismo: „Ker je visoka zbornica s sklepom o predlogu poslanca Petrino-ta v seji 11. febr. t. l. izrekla, da predlogov, ki namerjavajo porazum-

ljenje vseh dežel in narodnosti in stalno ustanovljenje države doseči, niti ni pripravljena v pretres vzeti; — ker je dalje namenjena s pričetkom posvetovanja postave o dopolnjenju § 7 osnovnih postav o državnem zastopu, naj važnejšo pravico deželnih zborov brez njih sodelovanja oskrnuti, toraj postavno pot zapustiti, izrekajo podpisani, da se daljnega delovanja v zbornici ne bodo več vdeleževali; ker si ne morejo od ene strani nobenega uspeha od daljnega delovanja obetati in ker od druge strani hočejo zabraniti stvaritev predrazsodka nedvomni pravici svojih deželnih zborov. Pridružujejo si svoje obnašanje deželnim zborom nasproti opravičiti. Ministrom in državnemu zboru zdaj naj bolj glavo beli to, da ne morejo voliti v delegacije, ker n. p. Klun nemore voliti dveh, če ne sebe dvakrat.

Iz Pešta se piše, da vlada zdaj hoče provizorično avtonomično vlado sestaviti. Na čelo bi prišel knez Karol Lobkovic, pod njim pa bi bili štirje deželni ministri in sicer: za Česko Taaffe, za Galicijo Potocki, za notrajno Avstrijsko in Štajarsko Rechbauer, za Ilirijo in Dalmacijo Kellersperg. Bo težko kaj! Dalje se piše iz Pešta, da tudi Rumuni namenjajo izstopiti iz ogerskega državnega zbora, ako se ne bi sprijela postava narodnosti po njih želji.

Poljski časniki vsi, celo Zemialkovskega organ odobravaljo izstop poljskih poslancev z državnega zbora. V Lvovu je bilo zaradi tege mesto razsvetljeno.

V Bavarskem in Virtemberškem so začeli zlo delati proti prevelikim stroškom za vojsko. Tudi pri nas bi tako delo potrebno bilo.

Novičar.

(Slovensko pravniško društvo) se snuje v Ljubljani, ktere pravila se bodo v kratkem zgotovila in predložila vladi v potrjenje. Tudi govorniške vaje so vzete v program.

(Dr. G. Krek) vrli in prav marljivi naš rojak je potrjen od Njih Velikanstva cesarja v Peštu za rednega profesorja slovanskega jezika in slovstva na vseučilišču graškem. S tem se je ustreglo dolgo čutjeni potrebi. Novopotrjenemu profesorju in dragemu rojaku pa želimo vso srečo

(10 gold. v srebru) dobi pisatelj, ki pošlje do konca maja t. l. najboljšo humoristično izvirno novelo za nov ilustriran list „Petelinček“. Zadržaj naj se posnema iz kmečkega življenja. Rokopisi se naj pošljejo pod naslovom: „G. H. Martelanc, vrednik v Trstu“.

(Seme japonskih in kitajskih črvičev,) kakor tudi lepa žlahtna drevesica in trte za dober kup ima na prodajo podpisan rodoljub. Slovenski drevorejci dobijo žlahtne cepiče zastonj, samo stroške za pošiljanje naj plačajo.

Dom. Čolnik, posestnik v Drvanju. St. Leonhard W. B.

Poslano.

„Slov. Gospodar“ je prinesel v 12. šte. 24. marca t. l. dopis od Malenedelje o šolskih zadevah in učiteljskih razmerah. Ker mnogi tukajšni farmani mislijo, da sem jaz ta dopis poslal, nemorem drugače, kakor da vsim to mislečim odkritosrčno povem, da kaj takega dozdam še mislil nisem.

Bere se tako: „Nadučitelj bo imel 600 gold. plače — na papirju.“ — Neumno bi bilo od mene kaj takega po svetu trobiti, ker vsak bi lahko mislil, da mi je res 600 gl. tukajšna fara že obljubila, čeravno še postavna šolska plačila še niso vredjena, zdaj pa mi jih vendar plačati noče.

„Stari učitelji pridejo na železnice za stražaje.“ Dobro! Tega se ne bojim, ker mi bo gotovo to službo prevzel nek mlad podučitelj, kar bi lahko bilo, če se ne bo bolj obnašal.

Ne morem tudi zapopasti, kako nek podučitelj tako izvrstno podučuje, da znajo njegovi učenci v enem letu, če imajo talente, vsako slovensko in nemško knjigo brati, — z malimi in velikimi črkami pisati in štiri razne računstva računati (?). Presneto! tukaj me ima, tega vendar ne morem obljubiti, moral bom zato vendar iti na železnico. „Po ločenju šole od cerkve še je nemir le zdaj prav na dan prišel.“

Tudi to o sebi ne morem reči; imam namreč zdaj že peto štacijo, ali povsod sem se z gospodi duhovniki dobro porazumel. Veliko še jih zdaj živi, in če bodo ta članek brali, se bodo še spominjali, da smo se vsikdar dobro porazumeli; morebiti se zdaj kak podučitelj ne more pogajati z njimi? Sramoval bi se tudi pisati, da kakor školnik po

cerkvi hoditi ne smem. Pel sem tudi 25. sušca t. l. dve Marijini pesmi v cerkvi in nikdo me ni odgnal. Če kdo noče biti cerkvenik, naj se temu odpove.

Kar piše o starih babah mu naj bo, jaz se z njimi nikdar ne prepiram.

Tukajšno krajno šolsko svetovalstvo, katero se je volilo 12. januarja t. l., skrbi prav dobro za to, da bi se šolsko poslovanje ali po potrebi povečalo, ali celo novo postavilo, ker je to sila potrebno. Dobri tukajšni farmani tudi za to lepo skrbijo, darovali so namreč že v ta namen okoli 80 dreves, in tako skrbijo tudi za druge potrebne stvari. Gosp. predsednik nas je tudi hitro po volitvi s potrebnimi drvmi oskrbel, res sicer je, da jih zastran slabega vremena ni mogel dovolj spraviti, ali zdaj je vse v redu. Obljubil mi je tudi, da bode skrbel, da dobimo vse potrebne stvari za uk kakor knjige, zemljovide itd.

Tako, dragi „Slov. Gospodar“, mili mi prijatelj, oznani to našim farmanom, da krivičen sum padne od mene, in se spet povrne ljubi mir med nas, ktereza zlo potrebujemo. Ne podpisem pa se „Vestimir“ (bolje bi bilo da bi se on pisatelj bil podpisal „Kalimir“), temoč podpišem svoje celo ime kakor vsak poštenjak. Z Bogom!

Jak. Koemut, nadučitelj.

Resnica je resnica, vsakemu je svoje poštenje drago. V imenu večih od Malenedelje moram v razjasnenje pristaviti sestavku v „Slov. Gospodarju“ št. 12, 20. sušca t. l., t. j. dopisu od Malenedelje še to-le: Mi vsi učiteljem za naprej vse dobro želimo, vsem pa, kateri hočejo našo cerkev in duhovščino zaničevati, želimo srečen pot, ker tako se bo spet vrnil mir med nas. Mi želimo v cerkvi le samo enega ravnatelja, in ta naj bo g. župnik, ker kjer sta dva, je kraljestvo razdeljeno. Pomilujemo jako, da si je učitelj in pisatelj onih vrstic za napredovanje v šoli izvolil „šibo“ za svoje geslo. — Pomilujemo tudi zlo, da je njegovo oko tako zlo ostro, da, če samo otroke pogleda, ti že domu pridejo z modrim hrbtom, s pobitimi očmi in z izpipanimi lasmi, kakor se je pred nekim časom zgodilo. Tako oko se naj izdere, kakor to pravi Evangelij, če se ne motim, na angeljsko nedeljo. Tako oko ne spozna pravice babam za pobite otroke, kateri se s tako velikim trudom odgojujejo. Tako oko ne more gledati tudi g. župnika, ki tolaži in pomiluje stariše takih otrok. Za to so priče. — Ali se bode tako napredovalo? — Ali bode on sostavek napravil res novo uravnovo v šoli? mi ne vemo! Za poravnanje krivice je prijazen pogovor ali pa c. kr. urad, drugače pa vsakemu svojo.

V imenu večih od Malenedelje.

V. J.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaždinu		V Mariboru		V Celju		V Ptuj	
	fl.	k.	fl.	š.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	10	4	70	5	10	4	20
Rži	2	85	3	15	3	30	3	—
Ječmena	2	60	0	00	3	60	3	—
Ovsa	1	85	2	10	2	40	2	20
Turšice (koruze) vagan	2	75	3	—	2	90	2	80
Ajde	2	60	2	90	3	40	2	25
Prosa	2	70	2	40	3	50	2	70
Krompirja	2	—	1	50	1	80	1	15
Govedine funt	—	20	—	25	—	24	—	25
Teletnine	—	22	—	26	—	24	—	26
Svinjetine črste funt	—	26	—	26	—	24	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	—	—	8	50	9	50
" 18"	—	—	5	50	0	00	—	—
" 36" mehkih	4	—	—	—	6	20	7	50
" 18"	—	—	4	—	—	—	—	—
Ogljenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	60
" mehkega	—	50	—	50	—	45	—	50
Sena cent	2	30	2	—	2	80	2	30
Slame cent v šopah	1	80	1	40	1	50	1	30
" za steljo	1	30	1	—	0	95	1	—
Slanine (špeha) cent	38	—	27	00	38	—	28	—
Jajec šest za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 84 kr. a. v.

Ažijo srebra 120.50.

Narodno drž. posojilo 97.40.

Loterijske srečke.

V Trstu 2. aprila 1870: 48 67 19 18 17

Prihodno srečkanje je 16. aprila 1870.